

 Національний університет
"Києво-Могилянська академія"

ПАМ'ЯТІ
Омеляна Пріцака:

II Міжнародна
наукова конференція

21 – 22 травня 2009 р.

Пам'яті Омеляна Прицака:
II Міжнародна наукова конференція

Omeljan Pritcak in Memory:
2nd International Conference

Omelyan Pritsak'ı anımsama vesilesiyle
Uluslararası Bilimsel 2. Sempozyum

Пам'яті Омеляна Прицака:
II Міжнародна наукова конференція

Omeljan Pritsak in Memory:
2nd International Conference

Omelyan Pritsak'ı anımsama vesilesiyle
Uluslararası Bilimsel 2. Sempozyum

Омелян Пріцак

(до 90-ліття з дня народження)

Професор Омелян Пріцак (07.IV.1919-30.V.2006) – велетень світової науки, універсальний мислитель, творець, фундатор і багатолітній директор Українського наукового інституту Гарвардського університету (1968-1988), професор кафедри тюркології (1961-1968) й історії України ім. М.Грушевського (1973-1988), академік НАН України, засновник Інституту сходознавства ім. А.Кримського (1988-1998). Дійсний член 25 Академій наук світу, зокрема України, Німеччини, Англії, Франції, США, Туреччини, Фінляндії, Норвегії, Швеції. Почесний доктор всесвітньо відомих університетів, серед яких – Геттінгенський, Гамбурзький, Гарвардський, Болонський Єрусалимський, Стамбульський, Оксфордський, Сорбонський та інші. Здобув міжнародне визнання завдяки працям з філології, лінгвістики, сходознавства, філософії, всесвітньої історії, орієнталістики. Блискучий джерелознавець уживав у науковій роботі близько 60 мов народів світу. Автор понад 1000 наукових праць (книг, статей, рецензій): «Караханіди – перша ісламсько-кагансько-тюркська династія в центральній Азії 840-1212 pp.» (1948 р. – нім. м.), «Печеніги» (1976 – англ. м.); «Тюркологія і компаративні алтайські студії» (1979 – англ. м.); «Студії над середньовічною євразійською теорією» (1986 – англ. м.); «Характерні риси *Rax Nomadic*» (1986 – англ. м.); «Рід Скоропадських: його зв'язки з Рюриковичами й Гедиміновичами» (1938 – укр. м.); «Рід Скоропадських (Історична генеалогічна студія)» (1938 – укр. м.), «Іван Мазепа і княгиня Анна Дольська» (1938 – укр. м.), «Україна і діалектика націобудування» (1964 – англ.м.); «Про вивчення історії Київської Русі» (1986 – англ. м.), «Що таке історія України?» (1990 – укр. м.), «Історіографія та історіософія Михайла Грушевського» (1991 – укр. м.); «Шевченко – пророк» (1993 – укр. м.); «Походження староруської системи ваги і грошей» (1997 – англ. м.); «Походження Русі» (т. 1 – 1981 р. – англ. м., 1997 – укр. м.; т. 2 – 2003 р. – укр. м.; т. 3 – 2006 р., друкується укр. мовою); «Коли і ким було написано «Слово о полку Ігоревім» (2008 р. – укр. м.).

Нагороджений 50-ма орденами й медалями країн світу, зокрема, найвищим орденом Туреччини за видатні заслуги в галузі тюркології та почесним званням громадянина Туреччини (1998 р.).

В Україні нагороджений Почесною відзнакою Президента України (1993 р.), лауреат Державної премії України (1993 р.).

Омелян Пріцак – один з ініціаторів Міжнародного наукового співробітництва, до розвитку якого він доклав чимало зусиль, виступив одним із засновників Міжнародної асоціації україністів (МАУ).

Кабінет Омеляна Пріцака в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» відкрито 14 листопада 2007 року на виконання заповіту вченого про перевезення його наукової бібліотеки в Україну.

Місію доставки спадщини О. Пріцака гідно взяла на себе Києво-Могилянська Фундація Америки. Кабінет становить собою цілісний бібліотечно-архівно-музейний фонд.

Крім бібліотеки, він включає приватний архів, мистецьку колекцію (картини, гравюри, предмети ужиткового мистецтва, переважно центрально-євразійського походження, деякі особисті речі (книжкові стелажі, меблі, тощо). Кабінет О. Пріцака в НаУКМА служить для упорядкування, збереження цього фонду та його використання викладачами та студентами НаУКМА, для наукових досліджень та викладання. Зважаючи на унікальність колекції, наукова бібліотека НаУКМА бере на себе місію уможливити доступ до неї також для інших зацікавлених дослідників України.

Бібліотека О. Пріцака.

Бібліотека налічує близько 20 тисяч одиниць і майже повністю складається з наукових видань, надрукованих більш ніж 60 мовами світу. Її основну частину представляють книжки та журнали із різних галузей сходознавства, так чи інакше пов'язаних із центрально-євразійською тематикою – це тюркологія та монголістика, історія степових суспільств та держав Євразії, етнографія кочових народів, ісламістика, видання літературних та документальних пам'яток, джерелознавчі студії. У цій колекції є чимало рідкісних видань XVII-XIX ст., що досить повно репрезентують центрально-євразійські студії від часу їх зародження в європейській науці. Навіть в цілому світі серед університетських бібліотек в світі мало таких, що могли б зрівнятися в цьому відношенні із зібранням О. Пріцака. Серед історичних та літературних джерел є видання XV-XVI ст. рукописні книжки перською, арабською та османсько-турецькою мовами. У колекції зібрано також кілька тисяч словників. Водночас представлені видання із славістики скандинавістики, світової історії, історіософії. Серед друкованих раритетів є також мапи, у тому числі знамениті мапи України Г.Л. де Боплана. Зважаючи на те, що за роки радянської влади через нав'язаний українській гуманітаристиці етноцентризм її бібліотечний фонд дуже вибірково поповнювався виданнями із сходознавства та світової історії, ця колекція є надзвичайно цінним надбанням для всієї України.

Архів О. Пріцака.

Окрему цінність становить особистий архів вченого. Він нараховує тисячі документів, що відбиває багатогранну діяльність Омеляна Пріцака як вченого, організатора науки, суспільного діяча. Зокрема, у ньому зібране листування з діячами науки, культури, політики. Значна частина архіву стосується приватного життя. В архіві також зібрано чернетки наукових праць, в тому числі ще не надрукованих. Архів увібрав у себе велику підбірку копій важливих архівних документів та наукових праць, що стосувалися різних наукових зацікавлень професора Пріцака – орієнталістики, норманістики, загальної лінгвістики, історії та ін.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

II Міжнародна наукова конференція,
присвячена пам'яті Омеляна Пріцака
21-22 травня 2009 р.

ПРОГРАМА

2nd International Conference,
in Memory of Omeljan Pritsak
21-22 May 2009

PROGRAMME

Omelyan Pritsak'ı anımsama vesilesiyle
Uluslararası Bilimsel 2. Sempozyum
21-22 mayıs 2009

PROGRAM

ЗМІСТ

1. Оргкомітет конференції	6
2. Порядок роботи конференції	7
3. Пленарне засідання	10
4. Секція 1. Історія, культура, державність тюркських та інших народів	11
5. Секція 2. Україна в контексті сучасних міжнародних відносин з державами Сходу	13
6. Секція 3. Історичні, філософсько-культурологічні та літературно-мистецькі виміри слов'яно-тюркських взаємин	15
7. Секція 4. Китаїстика та японознавство	17
8. Круглий стіл. Ієрогліфічний текст як культурно-інформаційне джерело	18
9. Секція 5. Актуальні проблеми	18
10. Секція 6. Українознавство	21
11. Заключне пленарне засідання	23

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Квіт С.М. – голова оргкомітету конференції, президент НаУКМА

Брюховецький В.С. – Почесний президент НаУКМА

Лучик В.В. – заступник голови оргкомітету конференції, завідувач кафедри загального і слов'янського мовознавства НаУКМА

Риза Айган – ректор Газійського університету (м. Анкара, Туреччина)

Дашкевич Я.Р. – професор Львівського національного університету імені І. Франка (м. Львів, Україна)

Жулинський М.Г. – академік НАН України, директор Інституту літератури НАН України (м. Київ, Україна)

Кострова Л.І. – начальник науково-дослідної частини НаУКМА

Кочубей Ю.М. – провідний науковий співробітник Інституту сходознавства ім. А. Кримського НАН України

Резаненко В.Ф. – керівник Центру сходознавства НаУКМА

Сохань П.С. – член-кореспондент НАН України, директор Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України

Туранли Ф.Г. – доцент кафедри загального і слов'янського мовознавства, керівник тюркологічних студій Центру сходознавства НаУКМА

Човнюк Л.Ю. – віце-президент з міжнародного співробітництва НаУКМА

Шумкова Н.Р. – віце-президент з розвитку НаУКМА

Щітка Л.Д. – секретар оргкомітету конференції, начальник відділу міжнародного співробітництва НаУКМА

Ярошенко Т.О. – віце-президент з інформаційного забезпечення, директор наукової бібліотеки НаУКМА

Фінансова підтримка:

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Посольство Турецької Республіки в Україні

Посольство Азербайджанської Республіки в Україні

Посольство Республіки Казахстан в Україні

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Четвер, 21 травня

9.00 – 10.30	Реєстрація учасників (НаУКМА, Староакадемічний корпус, вул. Г. Сковороди, 2)
10.30 – 13.00	Пленарне засідання (НаУКМА, Конгрегаційна зала, Староакадемічний корпус, вул. Г. Сковороди, 2)
13.00 – 14.15	Перерва на обід
14.15 – 16.00	Робота секцій
16.00 – 16.15	Перерва (чай, кава)
16.15 – 17.45	Робота секцій
18.00 – 18.30	Концерт Народної хорової капели «Почайна» (НаУКМА, корп. 1, ауд 217, 2 поверх, вул. Г.Сковороди, 2)
19.00 – 19.30	Виставка «Із колекції Омеляна Пріцака» (Галерея мистецтв ім. Олени Замостян, КМЦ, 1 поверх, вул. Іллінська, 9)
19.30 – 21.00	Фуршет (Галерея мистецтв ім. Олени Замостян, КМЦ, 1 поверх, вул. Іллінська, 9)

П'ятниця, 22 травня

9.00 – 11.00	Робота секцій
11.00 – 11.15	Перерва (чай, кава)
11.15 – 13.00	Робота секцій
13.00 – 14.15	Обід
14.15 – 15.00	Екскурсія по академістечку НаУКМА
15.00 – 16.30	Заключне пленарне засідання (Конгрегаційна зала, Староакадемічний корпус, вул. Г. Сковороди, 2)

Регламент

Виступ з привітанням – 3 хв.

Доповідь на пленарному засіданні – 20 хв.

Доповідь на секційному засіданні – 10 хв.

Виступ у дискусії – 5 хв.

CONFERENCE AGENDA:

Thursday, May, 21

9.00 – 10.30	Participants' registration (NaUKMA, Old Academic Building, 1st floor, Skovoroda str., 2)
10.30 – 13.00	Plenary session (NaUKMA, Congregation Hall, Old Academic Building, 1st floor, Skovoroda str., 2)
13.00 – 14.15	Lunch Break
14.15 – 16.00	Work in panels
16.00 – 16.15	Coffee break
16.15 – 17.45	Work in panels
18.00 – 18.30	Concert of "Pochajna" Choir (NaUKMA, Building 1, room 217, 1st floor, Skovoroda str., 2)
18.30 – 19.15	Exhibition "From Omeljjan Pritsak's Collection" (Olena Zamostjan Art Gallery, NaUKMA Arts and Cultures Center, ground floor, Illinska st., 9)
19.15 – 21.00	Reception (Olena Zamostjan Art Gallery, NaUKMA Arts and Cultures Center, ground floor, Illinska st., 9)

Friday, May, 22

9.00 – 11.00	Work in panels
11.00 – 11.15	Coffee break
11.15 – 13.00	Work in panels
13.00 – 14.15	Lunch break
14.15 – 15.00	Excursion around the NaUKMA campus
15.00 – 16.30	Final plenary session

Time limits:

Greeting – **3** min.

Plenary session report – **20** min.

Panel report – **10** min.

Discussion remark – **5** min.

SEMPOZYUMUN DÜZENİ

21 Mayıs - Çarşamba

9.00 – 10.30 Sempozyuma katılanların kayıt işlemleri (Yer: ‘Kyiv Mohıla Akademisi’ Milli Üniversitesi, Bina Staroakademiçnyy, Sk. Skovoroda 2)

10.30 – 13.00 Açılış Oturum (Yer: ‘Kyiv Mohıla Akademisi’ Milli Üniversitesi, Kongrehatsiyna Salonu, Sk. Skovoroda 2)

13.00 – 14.15 Öğle Yemeği

16.00 – 16.15 Çay, Kahve Molası

16.15 – 17.45 Oturum Çalışmaları

18.00 – 18.30 ‘Poçayna’ Horo kapelasının Konseri (Yer: ‘Kyiv Mohıla Akademisi’ Milli Üniversitesi, 1. Bina, Oda No: 217, Sk. Skovoroda 2)

19.00 – 19.30 Omelyan Pritsak’ın Koleksiyonundan Oluşan Sergi (Olena Zamostyan Sanat Galerisi, (Yer: ‘Kyiv Mohıla Akademisi’ Milli Üniversitesi, Kültür ve Sanat Merkezi Salonu. Adres: Sk. İllinska 9, 1. Kat.)

19.30 – 21.00 Açık Büfe (Aynı yerde)

22 Mayıs - Cuma

9.00 - 11.00 Oturum Çalışmaları

11.00 - 11.15 Çay, Kahve Molası

11.15 - 13.00 Oturum Çalışmaları

13.00 - 14.15 Öğle Yemeği

14.15 - 15.00 Üniversite Alanında (Kampüsünde) Gezi

15.00 - 16.30 Genel Sonuç Değerlendirme Oturumu (Yer: ‘Kyiv Mohıla Akademisi’ Milli Üniversitesi, Bina Staroakademiçnyy, Sk. Skovoroda 2)

Uyulması Gereken Hususlar

Selamala Konuşma Süresi - 3 dk.

Genel Oturumdaki Konuşma Süresi - 20 dk.

Branş Oturumlarındaki Konuşma Süresi -10 dk.

Tartışma Bölümü Konuşması -5 dk.

*21 травня, 10.30 – 13.00
Конгрегаційна зала,
Староакадемічний корпус*

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Вступне слово голови оргкомітету конференції, президента Національного університету «Киево-Могилянська академія» (НаУКМА) **Сергія Квіта**

Привітальне слово:

В'ячеслав Брюховецький, Почесний президент НаУКМА

Іван Васюник, віце-прем'єр-міністр Кабінету Міністрів України

Іван Вакарчук, Міністр освіти і науки України

Володимир Хандогій, т.в.о. Міністра іноземних справ України

Вільям Тейлор, Посол США в Україні

Талят Алієв, Надзвичайний і Повноважний Посол Азербайджанської Республіки в Україні

Амангельди Жумабасв, Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Казахстан в Україні

Ердоган Ішджан, Надзвичайний і Повноважний Посол Турецької Республіки в Україні

Костянтин Мальований, почесний консул Республіки Ісландія в Україні

Риза Айган, ректор Газійського університету (м. Анкара, Туреччина)

Геннадій Удовенко, голова Ради з питань етнонаціональної політики при Президентові України, голова Наглядової ради НаУКМА

Олжас Сулейменов, письменник, представник Республіки Казахстан в ЮНЕСКО (Казахстан)

Мевлют Чавушоглу, депутат Великих Національних Зборів Туреччини, голова турецької депутатської групи в Парламентській асамблеї Ради Європи

Катерина Ющенко, Голова Наглядової ради Міжнародного благодійного фонду «Україна 3000»

Микола Жулинський, академік, директор Інституту літератури НАН України

Борис Тарасюк, Голова Комітету Верховної Ради України з питань Європейської інтеграції, член опікунської ради НаУКМА

Лариса Пріцак, дружина Омеляна Пріцака

НАУКОВІ ДОПОВІДІ:

1. Омелян Пріцак в житті та науці

Ярослав Дашкевич, д-р істор. наук, професор, Львівський національний університет ім. І.Франка, керівник Львівського відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України (м. Львів, Україна)

2. Значення османських архівів у контексті тюркологічних студій Омеляна Пріцака

Юсуф Галачоглу, д-р істор. наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)

3. Омелян Пріцак - видатний український учений-джерелознавець

Павло Сохань, д-р істор. наук, професор, член-кореспондент НАН України, директор Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України (м. Київ, Україна)

4. Внесок Омеляна Пріцака у вірмено-кипчацькі студії

Едвард Триярський, д-р наук, професор, Польська Академія Наук (м. Варшава, Польща)

Секція 1. ІСТОРІЯ, КУЛЬТУРА, ДЕРЖАВНІСТЬ
ТЮРКСЬКИХ ТА ІНШИХ НАРОДІВ

21 травня, 14.15 — 18.00

Бібліотека Тетяни та Омеляна Антоновичів

КЕРІВНИКИ:

Юсуф Галачоглу, д-р істор. наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
Ферхад Туранли, канд. істор. наук, доцент НАУКМА (м. Київ, Україна)

ДОПОВІДІ:

1. Значення твору “PROPHYROGENNETOS’UN DE ADMINISTRANDO IMPERIO” імператора Костянтина VII для тюркської історії
Алі Агметбейоглу, д-р істор. наук, професор, Стамбульський університет (м. Стамбул, Туреччина)
2. Скіфи в Анатолії: історичні та археологічні свідчення
Сулейман Юджел Шенюрт, д-р істор. наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
3. Використання одного з давніх статусів «Ябгу» в перших мусульманських тюркських державах – Кушанських
Мегмет Тезджан, д-р істор. наук, професор, Караденізський університет (м. Трабзон, Туреччина)
4. Військові дії монголів навколо Києва та в самому місті
Несліхан Дурак, д-р істор. наук, професор, Інйонський університет (м. Малатія, Туреччина)
5. Тюркський каганат (Караханіди) за відомостями книги
Омар Сонер Гункан, д-р істор. наук, професор, Тракійський університет (м. Едірне, Туреччина)
6. Кримська війна у 1854-1856 роках: передісторія, дипломатія, документи
Ферхад Туранли, канд. істор. наук, доцент, НАУКМА (м. Київ, Україна)
7. Кримська війна 1853-56 років і мусульмани Індії
Суат Вурал, д-р істор. наук, професор, Інйонський університет (м. Малатія, Туреччина)
8. Застосування методів ресстрації та архівної справи у мусульмансько-тюркських державах доби Середньовіччя
Ісак Кескін, д-р істор. наук, професор, Стамбульський університет (м. Стамбул, Туреччина)
9. Що очікуємо від історії та її досліджень у ХХІ ст.?
Мустафа Сафран, д-р істор. наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
10. Конструкція символів у тюркській культурі
Айше Серан Беллі, д-р істор. наук, професор, Інйонський університет (м. Малатія, Туреччина)
11. Нові дослідження щодо вдосконалення та розвитку громадянського суспільства в Азербайджані
Реджеп Регімлі, д-р політ. наук, НАН Азербайджану (м. Баку, Азербайджан)

КЕРІВНИКИ:

Ірина Пономарьова, д-р істор. наук, професор, Маріупольський державний гуманітарний університет (м. Маріуполь, Україна)
Алі Агметбейоглу, д-р істор. наук, професор, Стамбульський університет (м. Стамбул, Туреччина)

ДОПОВІДІ:

1. До історії етнічного населення нахичиванської території Азербайджану
Ісмаїл Гаджієв, д-р істор. наук, професор, академік
НАН Азербайджану (м. Баку, Азербайджан)
2. Міграції турецького населення у Придунайських землях у період російсько-турецьких війн (90-ті роки XVIII - початок XIX ст.)
Олена Бачинська, д-р істор. наук, професор, Одеський національний університет імені І. Мечникова (м. Одеса, Україна)
3. Виникнення мусульманської течії «Рухбані» та поле її діяльності
Гаджі Фахреддін Яхяоглу Сеферлі, д-р істор. наук, професор,
НАН Азербайджану (м. Баку, Азербайджан)
4. Розкопки в поселенні Огланкале
Велі Бахшалієв, Лаурен Рістев, Гіларі Копник, Сефер Ашуров, д-ри наук,
професори, НАН Азербайджану (м. Баку, Азербайджан)
5. Культура греків Приазов'я як джерело вивчення етнічних контактів тюркомовних народів
Ірина Пономарьова, д-р істор. наук, професор, Маріупольський державний гуманітарний університет (м. Маріуполь, Україна)
6. Північно-Західне Причорномор'я XVIII ст. в архівах Османської імперії
Олександр Середа, канд. істор. наук, Одеський національний університет ім. І. Мечникова (м. Одеса, Україна)
7. Албанці й гагаузи в Україні: традиційна культура
Олександр Новік, канд. істор. наук, Музей антропології та етнографії ім. Петра Великого, Російська академія наук (м. Санкт-Петербург, Росія)
8. Система термінів спорідненості та походження кримських татар
Андрій Шабашов, канд. істор. наук, доцент, Одеський національний університет ім. І. Мечникова (м. Одеса, Україна)
9. Іранці та греки в регіоні північно-західного Чорного моря в перших століттях «AD»
Олександр Подосинов, д-р істор. наук, професор, Інститут загальної історії Російської академії наук (м. Санкт-Петербург, Росія)
10. Циганознавча спадщина індолога О.П. Баранникова
Наталія Зіневич, канд. істор. наук, доцент, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України (м. Київ, Україна)
11. Правова система Туреччини та інших тюркських держав: проблеми дослідження інтеграції правових систем
Зегра Одякмаз, д-р істор. наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)

Секція 2. УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИН З ДЕРЖАВАМИ СХОДУ

21 травня, 14.15 — 18.00,
Корп.5, ауд.208

КЕРІВНИКИ:

Мевлют Чавушоглу, депутат Великих Національних Зборів Туреччини, голова турецької депутатської групи в Парламентській асамблеї Ради Європи
(м. Анкара, Туреччина)

Юрій Кочубей, канд. філол. наук, доцент, Інститут сходознавства ім. А. Кримського НАН України (м. Київ, Україна)

ДОПОВІДІ:

1. Зустріч цивілізацій: сутичка чи альянс через діалог
Юрій Кочубей, канд. філол. наук, доцент, Інститут сходознавства ім. А. Кримського НАН України (м. Київ, Україна)
2. Східні впливи на еволюцію українського козацтва
Віталій Шербак, д-р істор. наук, професор, НаУКМА
(м. Київ, Україна)
3. Сучасна турецька історіографія про українсько-турецькі зв'язки в минулому
Богдан Сергійчук, Посольство України в Туреччині (м. Київ, Україна)
4. Українсько-турецькі зв'язки доби козацтва
Володимир Сергійчук, д-р істор. наук, професор, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)
5. Україна у XVIII ст. за відомостями османських дипломатів: російська дипломатична місія Абдюлькеріма Паши (1775-1776)
Ялчинкая Межмед Аладдін, д-р істор. наук, професор, Караденізський технічний університет (м. Трабзон, Туреччина)
6. Співробітництво між запорозькими козаками та Кримським ханством у першій половині XVII ст.
Юджель Озтюрк, д-р істор. наук, професор, Сакарійський університет (м. Сакарія, Туреччина)
7. Відносини між Туреччиною та Україною в період діяльності уряду «АК ПАРТІ» (з 2002 р. до сьогодні)
Мевлют Чавушоглу, депутат Великих Національних Зборів Туреччини, голова турецької депутатської групи в Парламентській асамблеї Ради Європи (м. Анкара, Туреччина)
8. Екологічні проблеми Чорноморського басейну та можливість співробітництва між Україною й Туреччиною у вирішенні зазначених проблем
Якуп Омероглу, д-р наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
9. Русь між православ'ям та католицизмом
Альдо К. Мартурано, д-р наук, Міланський університет (м. Мілан, Італія)
10. Сфрагістичні аспекти україно-тюркських стосунків доби Гетьманщини
Ігор Ситий, канд. істор. наук, Чернігівський історичний музей ім. Василя Тарновського (м. Чернігів, Україна)

22 травня, 14.15 — 18.00
Корп. 5, ауд. 208

КЕРІВНИКИ:

Бакі Ердоган, д-р наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
Віталій Шербак, д-р істор. наук, НАУКМА (м. Київ, Україна)

ДОПОВІДІ:

1. Палестинські діти повинні посміхатися
Етгем Гюнєрен, д-р медич. наук, професор, Університет 19 травня
(м. Самсун, Туреччина)
2. Проблеми лікування шкіряних захворювань: ретроспективний аналіз
Тале Неїметзаде, д-р медич. наук, Університет 19 травня
(м. Самсун, Туреччина)
3. Дослідження шкіряних захворювань обличчя в Чорноморському регіоні та проблеми лікування
Лютфі Ероглу, д-р медич. наук, Університет 19 травня
(м. Самсун, Туреччина)
4. Проблеми управління водопостачанням у сільському господарстві (землеробстві)
Турган Акузюм, д-р наук, професор, Анкарський університет (м. Анкара, Туреччина)
5. Нова модель у розвитку регіонального співробітництва «Великий студентський проект»
Бакі Ердоган, д-р наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
6. Дослідження існуючого стану інформації між Україною та Туреччиною
Рафік Самет, д-р наук, професор, Анкарський університет
(м. Анкара, Туреччина)
7. Нові політичні принципи на Близькому Сході та зіткнення цивілізацій
Емін Шихалієв, канд. істор. наук, НАН Азербайджану (м. Баку, Азербайджан)
8. Проблема енергетичної безпеки України в контексті міжнародно-правового регулювання транспортування нафти
Туранли Ельвіра Фергад Гизи, магістр, Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка (м. Київ, Україна)

Секція 3. ІСТОРИЧНІ, ФІЛОСОФСЬКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ
ТА ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ВИМІРИ
СЛОВ'ЯНО-ТЮРКСЬКИХ ВЗАЄМИН

21 травня, 14.15 — 18.00,
КМЦ, 4 поверх, вул. Іллінська, 3

КЕРІВНИКИ:

Ефлатун Нейметзаде, д-р наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
Олена Мельникова, д-р істор. наук, професор, Інститут загальної історії Російської академії наук (м. Москва, Росія)

ДОПОВІДІ:

1. Культурологічні та естетичні особливості тюркського національного театру Середньовіччя
Ефлатун Нейметзаде, д-р наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
2. Легенда про азійську прабатьківщину скандинавів у Скандинавії XII-XIII ст.: історична пам'ять та наукова історія
Олена Мельникова, д-р істор. наук, професор, Інститут загальної історії Російської академії наук (м. Москва, Росія)
3. Інформаційні можливості документальних джерел з московських архівосховищ щодо стосунків задунайських козаків з османськими урядовцями в кінці XVIII - на початку XIX ст.
Світлана Каюк, канд. істор. наук, доцент, Дніпропетровський національний університет (м. Дніпропетровськ, Україна)
4. Преса в іділо-уральських тюрків у період після революції 1905 р. (на матеріалі газети «Ульфат») *Гасан Деміроглу*, аспірант, Стамбульський університет (м. Стамбул, Туреччина)
5. Висвітлення моральних та етичних проблем у творах тюркських авторів Середньовіччя (XI-XII ст.) *Багтигуль Кульджанова*, канд. філол. наук, доцент, Казахський національний університет (м. Алма-Ати, Казахстан)
6. Одна з проблем у тюркській літературі: заплутування поетів з ідентичним прізвиськом *Мурат Алі Каравеліоглу*, д-р наук, Стамбульський університет (м. Стамбул, Туреччина)
7. Колискових пісень співають лишень для того, щоб покласти дитину спати? *Абдулькадир Емексіз*, д-р наук, Стамбульський університет (м. Стамбул, Туреччина)
8. Ареал розповсюдження назви «Крарман» у тюркському світі *Яхя Башикан*, д-р наук, Інйонський університет (м. Малатія, Туреччина)
9. Дослідження Омеляном Пріцаком термінів «Кара» та «Караханіди» *Абульфаз Гулієв*, д-р наук, професор, НАН Азербайджану (м. Баку, Азербайджан)
10. Проблема вивчення історії в пострадянській Грузії *Ніно Чіковані*, д-р істор. наук, професор, Тбіліський державний університет (м. Тбілісі, Грузія)
11. Питання про інтеграційні процеси в країнах Арабського Сходу: стан та перспективи розвитку *Сергій Нагорний*, старший консультант, Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України (м. Київ, Україна)
12. Вплив процесів глобалізації на Близькому Сході на арабську культурну самоідентичність *Жанна Ігошина*, аспірант, Одеський національний університет ім. І. Мечникова (м. Одеса, Україна)

22 травня, 14.15 — 18.00
КМЦ, 4 поверх, вул. Іллінська, 3

КЕРІВНИКИ:

Енфель Доган, д-р наук, Стамбульський університет (м. Стамбул, Туреччина)
Григорій Халимоненко, д-р філол. наук, професор, Інститут філології Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

ДОПОВІДІ:

1. Філософія державотворення Фарабі
Казим Сирикивак, д-р наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
2. Діяльність (угоди) ЮНЕСКО щодо нематеріальної культурної спадщини та фольклору
Оджал Огуз, д-р наук, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
3. Складне речення на зразок у творі «*AHLAK-I ALAI*»
Енфель Доган, д-р наук, Стамбульський університет (м. Стамбул, Туреччина)
4. Роль християнських общин сучасного Ірану в міжрелігійній взаємодії
Надія Вишневська, аспірант, Львівський національний університет ім. І. Франка (Львів, Україна)
5. Пророча місія (нубува) як історична необхідність: між ісламським традиціоналізмом та східним неоплатонізмом
Михайло Якубович, аспірант, Національний університет «Острозька академія» (м. Острог, Україна)
6. Вплив погайського фактору на запорозько-донські взаємини доби Нової Січі
Володимир Полторак, канд. істор. наук, Одеський національний університет ім. І.Мечникова (Одеса, Україна)
7. Походження України та Росії в історичних наративних творах у контексті Всесвітньої історії
Гусейн Ойлипинар, д-р філос. наук, Університет Альберта (Едмонтон, Канада)
8. Значення нової діяльності Омеляна Пріцака у тюркознавстві Туреччини
Азмет Б. Ерджіласун, д-р наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
9. Участь поляків у створенні й діяльності Комітету Незалежності Кавказу в 1926 - 1939 рр.
Володимир Комар, канд. істор. наук, Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ, Україна)
10. Куди рухаються Америка та Росія? Російсько-американська суперечка та її вплив на Євразійський континент
Гасан Юналь, д-р наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
11. Грузія в російській геополітиці
Малхаз Мацаберідзе, д-р політ. наук, професор, Тбіліський державний університет (м. Тбілісі, Грузія)
12. Стильова поліфонія перської класичної поезії
Тетяна Малецька, канд. філол. наук, доцент, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (м. Київ, Україна)
13. Латинізація мов СРСР
Павел Давідовські, магістр, докторант, Університет Марії Склодовської-Кюрі (м. Люблін, Польща)

Секція 4. КИТАЇСТИКА ТА ЯПОНОЗНАВСТВО

21 травня, 14.15 — 18.00
Корп. 5, ауд.313

КЕРІВНИКИ:

Володимир Резаненко, д-р філол. наук, керівник Центру сходознавства, НаУКМА
(м. Київ, Україна)
Иса Габіббейлі, д-р наук, професор, Нахічіванський університет
(м. Нахічівань, Азербайджан)

ДОПОВІДІ:

1. Особисте та особистісне в методології китаєзнавчих і японознавчих досліджень
Володимир Резаненко, д-р філол. наук, керівник Центру сходознавства, НаУКМА (м. Київ, Україна)
2. Японська тема в азербайджанській літературі
Иса Габіббейлі, д-р наук, професор, Нахічіванський університет (м. Нахічівань, Азербайджан)
3. Психологічний портрет головного героя роману Юкіо Місіми "Сповідь маски"
Ірина Батюк, магістр, Львівський національний університет ім. І.Франка (м. Львів, Україна)
4. Роль синкретизму релігійно-філософських учень Далекого Сходу у формуванні контекстуального світосприйняття особистості східного типу
Ганна Франко, провідний спеціаліст Центру сходознавства, НаУКМА (м. Київ, Україна)
5. Запозичення англійського походження в сучасній китайській кібер-мові
Оксана Тихонова, викладач, Краматорський економіко-гуманітарний інститут (м. Краматорськ, Україна)
6. Календарні свята Сумійосі-тайся
Сергій Капранов, канд. філос. наук, старший науковий співробітник, Інститут сходознавства ім. А. Кримського НАН України (м. Київ, Україна)
7. Концепція знаку Чарльза Пірса і можливості її застосування до ієрогліфічних знаків
Надія Кірносова, канд. філол. наук, доцент Інститут філології, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (м. Київ, Україна)
8. Походження та причини збереження китайських ієрогліфів
Тетяна Фірстова, студентка, Маріупольський державний гуманітарний університет (м. Маріуполь, Україна)
9. Поетичні та пісенно-поетичні жанри давнього Китаю: до проблеми методології дослідження
Ярослава Шекера, канд. філол. наук, асистент, Інститут філології, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (м. Київ, Україна)
10. Концепт конотативних значень лексем соціально-політичної тематики китайського публіцистичного тексту: до проблеми методології дослідження
Богдан Нечипоренко, асистент, Інститут філології, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (м. Київ, Україна)
11. Світоглядний аспект категорій поезії Мацуо Басьо
Дарина Купко, викладач, Київський університет "Східний світ" (м. Київ, Україна)
12. Витоки індійської філософії: пошуки точки відліку (методологічний аспект)
Юрій Завгородній, канд. філос. наук, докторант, Інститут філософії ім. Г. Сковороди НАН України (м. Київ, Україна)

13. Літературні джерела сюжетів індійських храмових танців

Ганна Смірнова, здобувач кафедри етики, естетики та культурології,
Київський національний університет ім. Т. Шевченка (м. Київ, Україна)

14. Релігійно-філософська складова японських будо

Сергій Гераськов, аспірант, Донецький державний університет інформатики
і штучного інтелекту (м. Донецьк, Україна)

15. Розвиток співробітництва між Японією та АСЕАН на сучасному етапі

Юлія Швед, аспірант, Київський національний економічний університет
ім. В.Гетьмана (м. Київ, Україна)

**16. Структурно-функціональні особливості паралелізму у віршах китайської "Книги
Пісень"**

Ірина Костанда, ст. викладач, Краматорський економіко-гуманітарний
інститут (м. Краматорськ, Україна)

22 травня, 10.00 — 12.00
Корп. 5, ауд. 313

Круглий стіл

«ІЕРОГЛІФІЧНИЙ ТЕКСТ ЯК КУЛЬТУРНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО»

КЕРІВНИКИ:

Володимир Резаненко, д-р філол. наук, керівник Центру сходознавства, НаУКМА
(м. Київ, Україна)

Іса Габіббейлі, д-р наук, професор, Нахичиванський університет
(м. Нахичивань, Азербайджан)

Секція 5. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОВОЗНАВСТВА

21 травня 14.15 – 18.00
Староакадемічний корпус, зал періодики

КЕРІВНИКИ:

Аділе Ємірова, д-р філол. наук, професор, Таврійський національний університет
ім. В.І. Вернадського (м. Сімферополь, Україна)

Василь Лучик, д-р філол. наук, професор, НаУКМА (м. Київ, Україна)

ДОПОВІДІ:

1. Східні впливи на формування топонімії Центральної України

Василь Лучик, д-р філол. наук, професор, НаУКМА (м. Київ, Україна)

2. Мови корінних народів Криму: сучасний стан і перспективи розвитку
Аділе Ємірова, д-р філол. наук, професор, Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського (м. Сімферополь, Україна)
3. Укр. *ватра* і хутір, угор. *katár*, тюрк. *otar, otraq, otu*
Валерій Бушаков, д-р філол. наук, професор, Маріупольський державний університет (м. Маріуполь, Україна)
4. Етимологізація тюркських антропонімів (на матеріалах давньоукраїнських літописів)
Григорій Халимоненко, д-р філол. наук, професор, Інститут філології Київського національного університету ім. Т. Шевченка (м. Київ, Україна)
5. Караманлійські турецькі тексти у світі: мовна редакція чи стандарт?
Ірина Дрига, канд. філол. наук, доцент, Інститут сходознавства ім. А. Кримського НАН України (м. Київ, Україна)
6. Концепт «жінка» в українській і турецькій літературі
Алла Лучик, д-р філол. наук, професор, НаУКМА (м. Київ, Україна),
Всеслава-Олександра Соловйова, студентка НаУКМА (м. Київ, Україна)
7. Фонетичні елементи в системі морфологічного типу перської мови
Олег Кириковський, канд. філол. наук, доцент, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (м. Київ, Україна)
8. Загальнотюркська фонема [y] та її вияв у кримськотатарських говірках
Зюгал Юксел, д-р філол. наук, професор, Газійський університет (м. Анкара, Туреччина)
9. Гендерна специфіка номінації осіб чоловічої та жіночої статі у лезгинській мові
Марина Магомедова, канд. філол. наук, доцент, Дагестанський державний педагогічний університет (м. Махачкала, Республіка Дагестан)
10. Українське народне і книжне мовлення кінця XVII – першої чверті XVIII ст. у лексиці літопису С. Величка
Віталій Передіснко, канд. філол. наук, доцент, НаУКМА (м. Київ, Україна)
11. “Dîvânü Lûgat’it-Türk” як лексикографічна пам’ятка Середньовіччя
Ферхад Турали, канд. істор. наук, доцент, НаУКМА (м. Київ, Україна)
12. Вираження необхідності у класичній перській мові (на матеріалі «Шагнаме» Фердоусі)
Марта Стельмах, канд. філол. наук, доцент, Львівський національний університет ім. І. Франка (м. Львів, Україна)
13. Корелятивний підхід до зіставного дослідження концепту «час» в аварській і російській мовах
Раїсат Сутасва, канд. філол. наук, доцент, Дагестанський державний університет (м. Махачкала, Республіка Дагестан)
14. Відмінювання масдарних форм дієслова в мовах лезгинської групи
Мариза Таїрова, канд. філол. наук, доцент, Дагестанський державний університет (м. Махачкала, Республіка Дагестан)
15. Опозиція «свій» - «чужий» у сучасній словацькій мові
Валентина Федонюк, канд. філол. наук, доцент, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (м. Київ, Україна)

22 травня, 9.00 – 13.00
Староакадемічний корпус, зал періодики

КЕРІВНИКИ:

Валерій Бушаков, д-р філол. наук, професор, Маріупольський державний університет
(м. Маріуполь, Україна)
Алла Лучик, д-р філол. наук, професор, НАУКМА (м. Київ, Україна)

ДОПОВІДІ:

1. Особливості функціонування дісприслівникових, дісприкметникових, необхідно-спонукальних і масдарних конструкцій у ахвахській мові
Індіра Абдулаєва, канд. філол. наук, доцент Дагестанський державний педагогічний університет (м. Махачкала, Республіка Дагестан)
2. Прийменникові еквіваленти слова у слов'янських мовах
Ольга Антонова, здобувач, НАУКМА (м. Київ, Україна)
3. Специфіка функціонування японських соматичних фразеологізмів (на основі анкетування носіїв мови)
Олена Горошкевич, викладач, Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів, Україна)
4. Когнітивна діяльність людини у дзеркалі фразеології кримськотатарської мови
Ахтем Джелілов, аспірант, Республіканський вищий навчальний заклад «Кримський інженерно-педагогічний університет» (м. Сімферополь, Україна)
5. Регістрові характеристики ситуації початку комунікативного контакту (на матеріалі арабської мови)
Юлія Заза, аспірант, Львівський національний університет ім. І. Франка (м. Львів, Україна)
6. Концепт «час» в кримськотатарській мові
Аліє Кефілєва, аспірант, Республіканський вищий навчальний заклад «Кримський інженерно-педагогічний університет» (м. Сімферополь, Україна)
7. Проблематика досліджень запозичень у сучасній турецькій мові
Тетяна Коваленко, аспірант, Інститут сходознавства ім. А. Кримського НАН України (Львів, Україна)
8. Соціальна та етномовна адаптація татар у Польщі
Славомир Козловський, докторант, Інститут східнослов'янської філології Шльонського університету (м. Сосновець, Польща)
9. Принципи формування кореневих груп слів для виявлення етноспецифіки мови
Ольга Максимів, аспірант, Львівський національний університет ім. І. Франка (м. Львів, Україна)
10. Елементи тюркських мов в ойконімії Дніпропетровщини
Маргарита Рязанцева, здобувач, НАУКМА (м. Київ, Україна)
11. Концепт «людина» в українських загадках порівняно з турецькими
Олександра Тимченко, аспірант, НАУКМА (м. Київ, Україна)
12. «Требник» Петра Могили в контексті церковного реформування та культурно-освітньої діяльності автора
Наталія Тома, аспірант, НАУКМА (м. Київ, Україна)
13. Параметри класифікації метафор в українській та іранській лінгвістичних традиціях
Оксана Станішевська, аспірант, Львівський національний університет ім. І. Франка (м. Львів, Україна)
14. Концепт «кохання» у поезії Форуг Фаррохзад
Ірина Яремчук, аспірант, Львівський національний університет ім. І. Франка (м. Львів, Україна)
15. Особисті імена кримських татар
Оксана Худайбердієва (Аширгельди-гизи), аспірант, Одеський національний університет ім. І. Мечникова (Одеса, Україна)

Секція 6. УКРАЇНОЗНАВСТВО

21 травня, 9.00 – 13.00
Музей Української Звитяги

КЕРІВНИКИ:

Гашимли Гусейн, д-р істор. наук, професор, Нахічіванський державний університет
(Нахічівань, Азербайджан)

Микола Дорошко, д-р істор. наук, професор, Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка (м. Київ, Україна)

1. Українське козацтво як міліційне формування Великого Кордону: світові аналоги
Сергій Леп'яко, д-р істор. наук, професор, Чернігівський державний університет ім. Т. Шевченка (Чернігів, Україна)

2. Українські національні уряди у боротьбі з російським більшовизмом (кінець 1917 - 1920 рр.)

Микола Дорошко, д-р істор. наук, професор, Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка
(м. Київ, Україна)

3. Україна – Схід: філологічні взаємозв'язки

Володимир Житник, канд. філол. наук, доцент, НАУКМА
(м. Київ, Україна)

4. Українознавчі студії в Гарвардському університеті: концепція Омеляна Пріцака

Ольга Лучук, канд. філол. наук, доцент, Львівський національний університет ім. І. Франка (м. Львів, Україна)

5. Не такі вже й малороси: українські письменники в російській літературі до Гоголя

Тарас Лучук, канд. філол. наук, доцент, Львівський національний університет ім. І. Франка (м. Львів, Україна)

6. Проблема походження Русі в контексті сучасного наративно-семіологічного дискурсу

Геннадій Виноградов, канд. істор. наук, доцент, Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара (м. Дніпропетровськ, Україна)

7. Сонети українського поета Дмитра Павличка та азербайджанське літературне середовище

Гашимли Гусейн, д-р істор. наук, професор, Нахічіванський державний університет (Нахічівань, Азербайджан)

8. Типологія та стилістичні особливості абстрактно-геометричної орнаментики Трипільської культури

Олена Городенко-Наконечна, здобувач, викладач, Дніпропетровський університет внутрішніх справ (м. Дніпропетровськ, Україна)

9. Деякі аспекти надання імені в Ісландії XI-XIII ст.

Ірина Кравченко, аспірант, Київський національний університет ім. Т. Шевченка (м. Київ, Україна)

10. Містобудівна діяльність князя Володимира Васильовича у світлі Галицько-Волинського літопису

Олександр Баран, аспірант, Університет Марії Кюрі-Склодовської (UMCS)(м. Люблін, Польща)

22 травня, 9.00 – 13.00
Музей української Звитяги

КЕРІВНИКИ:

Сергій Леп'яко, д-р істор. наук, професор, Чернігівський державний університет
ім. Т.Шевченка (Чернігів, Україна)
Володимир Житник, канд. філол. наук, доцент, НаУКМА (м. Київ, Україна)

ДОПОВІДІ:

1. Міжнародна діяльність української діаспори щодо висвітлення правди та увічнення пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 рр. в Україні
Недужко Юрій, канд. істор. наук, докторант, Інститут історії України НАН України (м. Київ, Україна)
2. Одна з контроверсійних проблем на початку Козацької революції 1648 р.
Лариса Прицак, д-р істор. наук, професор, член кореспондент УВАН (м. Нью-Йорк, США)
3. Дослідження Візантологічної комісії Всеукраїнської Академії наук (за архівами Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського)
Леся Рева, канд. філол. наук, доцент, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (м. Київ, Україна)
4. Випускники Києво-Могилянської Академії в історії сибірського духовенства А.І.Сулоцького
Фефелова Оксана, канд. наук, доцент, Томський державний університет (м. Томськ, Росія)
5. Омелян Прицак та Наукове товариство імені Шевченка у Львові (1936–1939 рр.)
Андрій Фелонюк, співробітник, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України (м. Львів, Україна)
6. "Не-дикі половці" напередодні монгольського завоювання (перша половина)
Ярослав Пилипчук, аспірант, Інститут сходознавства ім. А. Кримського НАН України (м. Київ, Україна)
7. Списки та «відомості» як джерела з історії козацької старшини Слобідської України 60-х рр. XVIII ст.»
Світлана Потапенко, аспірант, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України (м. Київ, Україна)
8. Реалізація „ідеї світової комуністичної революції” в Західній Волині 1921-1924 років
Олег Разигриєв, магістр, Європейський Колегіум Польських і Українських Університетів (м. Люблін, Польща)
9. Агатангел Юхимович Кримський: орієнтальні погляди
Христина Стасюк, аспірант, Львівський національний університет ім. І.Франка (м. Львів, Україна)
10. „Хрізохір – родич князя Володимира Святого”
Олександр Филипчук, аспірант, Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича (м. Чернівці, Україна)

22 травня

13.00-14.15 – Обідня перерва

14.15-15.00 – Екскурсія по академістечку НаУКМА

15.00-16.00

*Конгрегаційна зала,
Староакадемічний корпус*

ЗАКЛЮЧНЕ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

1. Звіти керівників секцій.
2. Прийняття рішень конференції.